

PYKJE FJOUWER / KUIKENTJE VIER

Verhalend ontwerp
Voor groep 1, 2, 3 en 4

Colofon

Pykje Fjouwer verhalend ontwerp is ontwikkeld door Pyke Kroes van IVN in samenwerking met Kening fan 'e Greide, Projectteam Greidhoeke Goes onderwijs, Sjoukje de Jong, en Lida Dijkstra

Dit verhalend ontwerp is door scholen te gebruiken bij het boek Pykje Fjouwer & Kuikentje Vier. Dit boek is te koop bij de AFUK.

Wanneer iemand (delen van) dit verhalend ontwerp voor andere (commerciële) doeleinden wil gebruiken, dan is uitdrukkelijke toestemming nodig van de auteurs.

Met dank aan: Anita Andriessenprijs en Provincie Fryslân

Partners:

Kening fan 'e greide www.kingofthemeadows.nl

FMF www.friesemilieufederatie.nl

AFUK www.afuk.nl

Greidhoeke goes onderwijs www.greidhoekeot7.nl/

Natuurmuseum Fryslân www.natuurmuseumfryslan.nl

NME centrum De Klyster www.deklyster.nl

NME centrum Mar&Klif www.groendoen.net

NME centrum De Naturij www.natuurcentrumdrachten.nl

NME centrum Pingo&Pet www.pingo-pet.nl

Verhalend ontwerpen

Inleiding

Tik tik tik. tik tik tik...

Drie eieren in het gruttonest zijn al uitgekomen. Maar het kuikentje in het vierde ei krijgt de dop maar niet kapot.

Daarom wordt Pykje Fjouwer/Kuikentje Vier zomaar door zijn familie achtergelaten. Meteen komt hij in de problemen. Gelukkig neemt kalfje hem mee naar de boerderij van Yfke. Daar voelt Kuikentje Vier zich al snel thuis tussen de andere dieren. Maar als het jaar verstrijkt, begint het bij hem te kriebelen. Kuikentje Vier wil vliegen. Heel ver. Misschien wel naar Afrika. Dat vindt kalfje niet zo'n goed idee. Want zal hij zijn gruttovriendje ooit nog terug zien?

Opzet

Doelgroep: 1,2,3,4

Schoolvakken: aardrijkskunde; biologie, sociale vaardigheid, topografie

Kernwoorden: gevoelens bang, eenzaam, biotopen van Nederland, seizoenen, topografie, vogels, vogels in de lente, vogeltrek, vriendschap

Ervaringsgebieden: omgeving en landschap: habitat van mensen, habitat van plant en dier, de aarde als woonplaats, ruimtelijke omgeving, samen leven: erbij horen, leefbaar samen, samen een wereld

Wat heb je nodig

1. Onderwerp
2. verhaallijn, opgebouwd uit episodes (delen)
3. sleutelvragen en eventuele leeractiviteiten
4. een draaiboek

Filmpjes over verhalend ontwerpen op www.leraar24.nl

Onderwerp

Kuikentje Vier, hoofdpersoon van het geschreven verhalend ontwerp is een kuikengrutto. Hij komt net uit het ei.

Episode 1

De leerlingen vinden een (grutto) ei en/of pop Pykje Fjouwer. Ze maken kennis met Kuikentje Vier. Kuikentje Vier is een jonge grutto. Hij is net uit het ei gekropen. Hij vertelt aan de kinderen dat hij verdrietig en bang is omdat zijn moeder, broertjes en zusje er niet meer zijn. Waar is hij eigenlijk? Hij vraagt aan de kinderen waar ze wonen.

Sleutelvragen

- Waar woon jij?
- Wat vind jij een fijne plek om te wonen
- Wat vinden grutto's fijne plekken om te wonen
- Welke gevaren zijn er voor gruttokuikens
- Hoe voelt dat ...eenzaam

Mogelijke leeractiviteiten

- Grutto ei neerleggen bij start
- Bezoek aan leefgebied grutto's
- Eieren maken met papier maché met nestbeschermer
- Plattegrond maken van eigen omgeving en leefgebied grutto's
- BFVW-er (iemand van de plaatselijke vogelwacht) uitnodigen in de klas
- Kringgesprek over gevoelens van Kuikentje Vier

Episode 2

Kuikentje Vier wordt gered door kalfje en ontmoet allerlei vriendjes in het weiland en op de boerderij. Het lijkt hem leuk om met al die vriendjes te spelen. Maar hij weet niet hoe ze heten en waar ze vandaan komen. Kunnen de kinderen hem helpen de andere dieren te leren kennen?

Sleutelvragen

- Welke vogels en andere dieren komen voor op en rond de Friese boerderij?
- Welk dier woont op de boerderij en welk dier hoort in de vrije natuur?
- Wat eten de dieren?
- Welke geluiden maken al die dieren?

Mogelijke leeractiviteiten

- Neem contact op met een NME centrum in de buurt voor het Pykje Fjouwer ontdekpad
- Vrienden van Pykje Fjouwer/Kuikentje Vier tekenen of plakken met echte bloemen
- Foto collages samenstellen
- Liedjes zoeken en zingen met geluiden van de vrienden
- Vogelgeluiden vergelijken

Episode 3

Pykje Fjouwer/Kuikentje Vier groeit en krijgt veren. Hij krijgt de kriebels en wil vliegen ver weg. Kalfje vindt dit niet zo'n goed idee. Toch gaat hij een hele lange reis maken naar Spanje of naar Afrika. Kunnen de kinderen misschien helpen de juiste route te vinden.

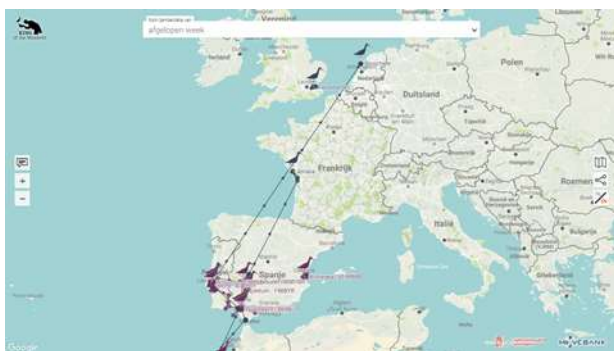
Sleutelvragen

- Wat zijn trekvogels?
- Waarom trekken de grutto's in de winter weg?
- Waar overwinteren de grutto's
- Waar vliegen ze langs (wat zien ze onderweg)
- Welke dieren leven daar nog meer?
- Welke reizen hebben de kinderen zelf gemaakt?

Mogelijke leeractiviteiten

- Op zoek naar informatie over trekvogels
- Volg gezenderde grutto's op: <http://volg.keningfanegreide.nl/>
- Timmer weidevogels op het plein
- Maak een kaart met daarop de route van de grutto
- Adopteer het overwinteringsland, maak gerechten die daar worden gegeten, zing liederen die daar worden gezongen en dans een gruttodans

Episode 4

Het voorjaar komt er aan. En pykje Vier is weer thuis, terug in Friesland. Samen met zijn vrouwtje bouwt hij een nest. En uit dat nest kruipt een nieuw Kuikentje Vier. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het nieuwe kuikentje vier in Friesland kan blijven leven?

Sleutelvragen

- Als je van vakantie terug komt, kom je weer thuis. Wat doe je dan? Hoe voelt dat om weer thuis te komen.
- Er zijn steeds minder weidevogels. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er meer weidevogels komen in Friesland.
- Wat doen boeren om grutto's te helpen.
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat kuikentje Vier en de boer het weiland goed kunnen delen?

Mogelijke leeractiviteiten

- Wat doe je als je thuis komt verbeelden in spel, muziek en dans.
- Bezoek een weidevogelboer in de buurt

- Drink producten van weideweelde
- Speel het Kievitbordspel! <https://www.redderijkeweide.nl/speel-het-kievitbord/>

Draaiboek

Bij verhalend ontwerpen lijkt het voor de kinderen alsof zij het verhaal bepalen. Echter de leerkracht zorgt ervoor dat er een leeromgeving ontstaat die de leerlingen uitnodigt tot activiteiten. Ook biedt de leerkracht structuur. De lessen verlopen planmatig en is er een inhoudelijke voorbereiding door middel van een draaiboek. Er is een aanzet gegeven voor het maken van een draaiboek.

Vragen

Voor vragen over dit project kunt u bellen met Pyke Kroes, IVN Fryslân, tel: 06-12859487 of een email sturen naar: p.kroes@ivn.nl

Veel plezier met Pykje Fjouwer!!

Draaiboek aanzet

Episodes	Sleutelvragen	Mogelijke leeractiviteiten	Organisatie	Middelen	Aandachtspunten
<p>De leerlingen vinden een (grutto) ei. Ze maken kennis met Kuikentje Vier. Kuikentje Vier is een jonge grutto. Hij is net uit het ei gekropen. Hij vertelt aan de kinderen dat hij verdrietig en bang is omdat zijn moeder, broertjes en zusje er niet meer zijn. Waar is hij eigenlijk? Hij vraagt aan de kinderen waar ze wonen?</p>	<p>Waar woon jij? Wat vind jij een fijne plek om te wonen Wat vinden grutto's fijne plekken om te wonen Welke gevaren zijn er voor gruttokuikens Hoe voelt dat ...eenzaam</p>	<p>Grutto ei neerleggen bij start Plattegrond maken van eigen omgeving Bezoek aan leefgebied grutto's Eieren maken met papier mache met nestbeschermer Plattegrond maken van leefgebied grutto's BFVW-er uitnodigen in de klas Kringgesprek over gevoelens van Kuikentje Vier</p>			